

Ježić: Deklaracija je utrla put Hrvatskom proljeću

Deklaracija je bila kamen temeljac moderne hrvatske države. Sedam veličanstvenih hrvatskih intelektualaca tražilo je ravnopravnost četiriju jezika i time je prvi put uzdrmana ideja o stvaranju jedinstvenog jugoslavenskog jezika, kazala je Sanja Knežević

Marija KNEŽEVIĆ
Snimio Marin GOSPIĆ

ZADAR ➔ Odsjek za hrvatski jezik i književnost od 13. do 17. ožujka ove godine organizira četvrte Dane kroatistike. Središnja tema ovogodišnjih Dana kroatistike je 50. godišnjica Deklaracije o nazivu i položaju hrvatskoga književnog jezika, a Dani su posvećeni akademiku Daliboru Brozoviću, jednom od ukupno sedam

potpisnika Deklaracije.

Bagdasarov uputio pozdrav

Nakon interpretacije pjesme Hrvatski jezik Vladimira Nazora od strane studenta Hrvoja Bazine, voditeljica okruglog stola Karmela Jelčić najavila je prvog govornika, prorektora prof.dr.sc. Josipa Faričića. Pozdravio je sve okupljene i prenio pozdrave rektorice Dijane Vican koja je bila odsutna, na poslovnom sas-

tanku u Zagrebu.

– Postoje tri skupa domovina kojima Hrvatska pripada. Prva u skupu je sama domovina Hrvatska, druge su zemlje u kojima su Hrvati autohtono stanovništvo, a to su Bosna i Hercegovina, Srbija i Crna Gora, a treći skup je globalni i sačinjavaju ga sve zemlje u kojima žive Hrvati kao iseljenici. Sve njih povezuje jezik, a domovina Hrvatska odgovorna je za očuvanje hrvatskog književnog jezika, kazao je Fari-

čić i istaknuo kako je jezik živi organizam.

Kad je Papa Aleksandar treći 1777. uplovio u Zadar i ovdje ostao više slučajno nego namjerno, odnosno zahvaljujući lošem vremenu, njegov kardinal Buzon je u zapisima spomenuo kako je narod dočekaio papu laudama ilirskom jeziku, koji je zapravo bio hrvatski, kazao je Faričić.

Sudionika skupa pozdravila je doc.dr.sc. Sanja Knežević, pročelnica Odsjeka za

Sudionici okruglog stola

hrvatski jezik i književnost.

– Deklaracija je bila kamen temeljac moderne hrvatske države. Sedam veličanstvenih hrvatskih intelektualaca tražilo je ravnopravnost četiriju jezika i time je prvi put uzdrmana ideja o stvaranju jedinstvenog jugoslavenskog jezika. Nakon toga hrvatska kultura više nije bila ista, kazala je Knežević i podsjetila na studentski projekt izložbu Zidne novine: Deklaracija o nazivu i položaju hrvatskoga književnog jezika u mostu koji povezuje dva dijela zgrade Sveučilišta.

Deklaracija o nazivu i položaju hrvatskog književnog jezika objavljena je u tjedniku Telegram 17. ožujka 1967. s potpisima osamnaest hrvatskih znanstvenih i kulturnih ustanova. Tekst Deklaracije sastavila je tjeđan dana ranije u prostorijama Matice hrvatske skupina znanstvenika, književnih i kulturnih radnika (Mi-

roslav Brandt, Dalibor Brozović, Radoslav Katičić, Tomislav Ladan, Slavko Mihačić, Slavko Pavešić, Vlatko Pavletić), a Upravni odbor Matice hrvatske tekst je 13. ožujka 1967. prihvatio i razaslao na potpisivanje. Već 15. ožujka Deklaraciju je potpisalo tadašnje Društvo književnika Hrvatske, a ubrzo zatim i druge ustanove.

Na okruglom stolu saznali smo i da je čestitku uputio i ured predsjednice Republike Hrvatske Kolinde Grabar Kitarović te Artur Bagdasarov, ruski slavist, kroatist i sociolingvist, podrijetlom Armenac, koji je poslao pozdrave iz Moskve u kojoj živi.

Tri mjerila identiteta

Na okruglom stolu sudjelovali su akademik Mislav Ježić, akademikinja Dubravka Oraić-Tolić, prof.dr.sc. Josip Lisac, prof.dr.sc. Mile Mamić, prof.dr.sc. Sanda Ham i prof.dr.sc. Zvezdana Rados.

Akademik Mislav Ježić je nasljednik i učenik jedinog živećeg autora Deklaracije, Radoslava Katičića.

– Prof. Katičić kaže kako postoje tri mjerila identiteta jezika, jedno je genetičko, drugo tipološko i treće vrijednosno. To vrijednosno je najvažnije i ja ga nazivam kulturno, s čim se i sam Katičić slaže, kazao je Ježić. Podsjetio je kako Pop Martinac nakon Krbavske bitke u 15. stoljeću pisao kako su Turci nalegli na jezik. Podsjetio je i na razdoblje koje je uslijedilo nakon objave Deklaracije.

Neki pojedinci povukli su svoj potpis podrške, ali nijedna ustanova to nije napravila, istaknuo je Ježić i dodao kako je Deklaracija utrla put Hrvatskom proljeću.

U Zadru su Deklaraciju potpisali Katedra za suvremeni hrvatski ili srpski jezik te Katedra za jugoslavensku književnost, obje kao dio Filozofskog fakulteta u Zadru.

O zanimljivosti i važnosti teme govori puna Svećana dvorana Sveučilišta